

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/125/2024
Identifikačné číslo spisu: 4116226646
Dátum vydania rozhodnutia: 27.01.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:4116226646.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ O.. D. P., narodenej XX. D. XXXX, R., H.J. XXX/.XXX, 2/ O.. T. T., narodeného XX. M. XXXX, E., Š. XXXX/.X, 3/ I. T., narodeného XX. F. XXXX, F., T.U. XXX/.XX, zastúpených advokátom JUDr. Romanom Nagym, Nitra, Coboriho 4879/13, IČO: 43 704 701, proti žalovaným 1/ E. P., narodenej X. F. XXXX, F., X. E. XXX/.XX, 2/ J. G., narodenej XX. C. XXXX, F., Ď. XXX/.XX, 3/ J. R., narodenému XX. F. XXXX, F., Š. XXX/.XX, 4/ D. R., narodenému XX. I. XXXX, H., J. XXXX/.XXI., zastúpenému advokátom JUDr. Martinom Kanásom, Advokátska kancelária Nitra, Školská 3, 5/ C. Z., narodenej XX. E. XXXX, H., F. A. XXXX/.XX, o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 15C/399/2016, o dovolaní žalovaného 4/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 28. septembra 2023 sp. zn. 7Co/74/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcom 1/ až 3/ p r i z n á v a proti žalovanému 4/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Žalobcom 1/ až 3/ náhradu trov dovolacieho konania proti žalovaným 1/, 2/, 3/ a 5/ n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 15C/399/2016 - 343 z 23. mája 2022 určil, že spoluvlastnícky podiel 1/2 k celku na nehnuteľnosti vedenej Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor pre k. ú. B., obec F., okres F. na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXXX ako pozemok parcela registra „E“ evidované na mape určeného aparátu parcelného č. XXX/.X, druh pozemku záhrada o výmere 873 m2 patrí do dedičstva po nebohom O. E.E., rodenom E., narodenom X. J. XXXX, naposledy bytom F.-B., T. XXX/.XX, zomrelom X. Z.T. XXXX; určil, že spoluvlastnícky podiel 1/2 k celku na nehnuteľnosti vedenej Okresným úradom Nitra katastrálnym odborom pre k. ú. B., obec F., okres F. na LV č. XXXX ako pozemok registra „E“ evidované na mape určeného aparátu parcelného č. XXX/.X, druh pozemku záhrada o výmere 873 m2 patrí do dedičstva po nebohej I. E.,

rodenej P., narodenej XX. C. XXXX, naposledy bytom F.-B., T. XXX/XX zomrelej XX. E. XXXX. Žalobcom 1/ až 3/ nárok na náhradu trov konania voči žalovaným 1/ až 3/ nepriznal. Žalobcom 1/ až 3/ priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovaným 4/ a 5/ vo výške 100 % s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 28. septembra 2023 sp. zn. 7Co/74/2022 rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil; žalobcom 1/ až 3/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému 4/ vo výške 100 %; žalobcom 1/ až 3/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovaným 1/, 2/, 3/ a 5/ nepriznal.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný 4/ (ďalej len „dovolateľ“) dovolanie spísané bez právneho zástupcu z radov advokátov. Z jeho obsahu vyplýva, že dodatočne predloží do spisu plnú moc na zastupovanie v spore. Následne podaním z 24. apríla 2024 doplnil dôvody podaného dovolania prostredníctvom právneho zástupcu.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolačný súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

5. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na oprávnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

6. Civilný sporový poriadok vyžaduje, aby dovolanie bolo podané na to oprávnenou osobou (§ 424 až § 426 CSP), v zákonom stanovenej lehote (§ 427 CSP), smerovalo proti prípustnému predmetu dovolania (§ 419 až § 423 CSP) a spĺňalo zákonom vyžadované náležitosti vrátane osobitnej podmienky povinného zastúpenia advokátom v dovolacom konaní (§ 428 a § 429 CSP). Podmienky prípustnosti dovolania sú vzájomne previazané; pre úspešné uplatnenie tohto mimoriadneho oprávneného prostriedku musia byť splnené nielen všetky kumulatívne, ale zároveň súčasne.

7. Podľa § 429 ods. 1 a 2 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

8. Podľa § 436 ods. 1 CSP ak má dovolanie vady podľa § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

9. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade

absencie alebo nedostatočného poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

10. Procesná situácia, pri ktorej súd prvej inštancie prihliada na vady dovolania a dovolateľa vedie k ich odstráneniu, nenastáva v prípade existencie väd podľa § 429 CSP vtedy, keď bol dovolateľ riadne poučený odvolacím súdom o náležitostiach dovolania a zastúpení dovolateľa v dovolacom konaní (rovnako táto situácia nenastáva pri zistení iných väd, než sú vady dovolania v zmysle § 429 CSP). V takom prípade súd prvej inštancie dovolateľa nevyzýva na odstránenie väd dovolania a spis bez ďalšieho predkladá na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

11. Právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016, stanovila osobitnú podmienku dovolacieho konania, vzťahujúcu sa k spísaniu dovolania zvoleným advokátom a jeho k obligatórnemu zastúpeniu advokátom v dovolacom konaní. Najvyšší súd v uznesení z 18. decembra 2019 sp. zn. 4Cdo/190/2019 publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 39/2020 judikoval právnu vetu v znení: „spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok je síce odstrániteľný, avšak len do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom“.

12. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný 4/ podal dovolanie spísané bez právneho zástupcu, v posledný deň lehoty na jeho podanie dňa 3. januára 2024. Právny zástupca žalovaného 4/ prevzal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu dňa 3. novembra 2023, preto zákonná dvojmesačná lehota na podanie dovolania uplynula dňa 3. januára 2024 - streda, riadny pracovný deň. Z obsahu plnej moci z 21. februára 2019 udelenej žalovaným 4/ advokátovi JUDr. Martinovi Kanásovi vyplýva, že bola udelená na zastupovanie vo veci vedenej na Okresnom súde Nitre pod sp. zn. 15C/399/2016, ako i pred súdmi, štátnymi orgánmi, notármi, právnickými a fyzickými osobami, na vykonanie právnych úkonov v jeho záujme v rozsahu potrebných úkonov na vybavenie vecí, na vybavenie ktorej ho žalovaný 4/ splnomocnil (v spise na č. l. 108). Konanie vedené na Okresnom súde Nitre pod sp. zn. 15C/399/2016 právoplatne skončilo dňa 21. novembra 2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 28. septembra 2023 sp. zn. 7Co/74/2022 (v spise na č. l. 408). Žalovaný 4/ predložil plnú moc na zastupovanie v dovolacom konaní dňa 31. januára 2024 (v spise na č. l. 476) a následne doplnenie dovolania podaním z 24. apríla 2024 (v spise na č. l. 508).

13. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze z 13. septembra 2018 p. zn. IV. ÚS 489/2018 v súvislosti s interpretáciou ustanovenia § 429 ods. 1 a 2 CSP vyslovil, že „ak obligatórnou náležitosťou dovolania je aj jeho spísanie advokátom, je potom logické, že nedostatok tejto podmienky je možné odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní“.

14. Vzhľadom na uvedené dôvody, dovolací súd odmietol dovolanie žalovaného 4/ v súlade s § 447 písm. e) CSP z dôvodu nesplnenia podmienok podľa § 429 CSP. Z dôvodu rozhodnutia o podanom dovolaní z procesných dôvodov, dovolací súd vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia neposudzoval.

15. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania vo vzťahu medzi žalobcami 1/ až 3/ a žalovaným 4/, dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu vyplývajúcou z § 255 ods. 1 CSP žalobcov 1/ až 3/ v dovolacom konaní, ktorým priznal nárok na ich náhradu v plnom rozsahu. O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením v súlade s § 262 ods. 2 CSP.

16. Vo vzťahu medzi žalobcami 1/ až 3/ a žalovanými 1/, 2/, 3/ a 5/, dovolací súd výrok o trovách dovolacieho konania v súlade s § 451 ods. 3 CSP neodôvodňuje.

17. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.